

UNIVERZITA KARLOVA I. lékařská fakulta

V Praze 25. března 2024

Reakce na odvysílání seriál pod názvem ADIKTS v rámci kampaně Zkratky

Po náročné a dlouhé diskusi se studenty a pedagogy studijního programu *adiktologie* jsme se rozhodli reagovat na seriál ADIKTS Adama Sedláka (režie a scénář), odvysílání a dostupný na iVysílání České televize. Seriál vznikl za podpory Česká asociace pojišťoven ve spolupráci s agenturami McCann Prague, Renegadz a Hero & Outlaw.

Není obvyklé, abychom se jménem naší instituce vyjadřovali k uměleckému dílu. Většina z nás to nepovažuje za vhodné a věcně správné – nejsme filmoví kritici a nepřísluší nám komentovat záměry a výsledky práce umělců. Tedy pokud něco takového není přímo předmětem specifického vědeckého bádání a konkrétního výzkumného projektu. Vyjadřujeme se proto k tomuto dílu výhradně z perspektivy instituce, která je jediným vzdělavatelem v České republice v tomto oboru (obor adiktologie nemá akreditovaný a nenabízí žádná jiná tuzemská univerzita) a proto, že jsou zde ztvárnění a prezentování naši studenti a pedagogové.

Scénář seriálu, celý seriál, jeho jazyk, poselství a rámeček, jsou postaveny na různých a různě složitých zkratkách. Jak tedy samotný záměr projektu, tak především výsledek práce tvůrců seriálu (vedených Adamem Sedlákem) odpovídají tomu, co napsali a říkali. Jsou zcela konzistentní se samotným názvem kampaně (Zkratky). Je to legitimní perspektiva – není samozřejmě jediná možná. Tato zvolená perspektiva je v mnohém zjednodušující, vyhýbá se komplexnímu pohledu a hlubším tématům a souvislostem. To je prostě daň za využití principu zkratk. Problém však ale je, že z nám dostupných reakcí vnímáme, že ne všichni těmto použitým zkratkám porozuměli nebo jsou pro ně obtížně akceptovatelné. To se týká samozřejmě i našich klientů a pacientů (jsme mj. také klinické pracoviště a jsme součástí Všeobecné fakultní nemocnice) a také našich spolupracujících partnerských institucí a kolegů v terénu. V některých zkratkách tvůrci zašli poměrně daleko a dotkli se velmi citlivých hranic, které doposud nikdo podobným způsobem u našeho studijního programu, studentů a pedagogů neprověřoval/neatakval.

Rádi bychom především srozumitelně vyjádřili, že seriál nezobrazuje reálnou podobu studia. Jinými slovy obrazy/situace, které je možné vidět v dílčích scénách a dílech, neodpovídají reálné výuce. Obsahují/ztvárňují záměr tvůrců, kteří tím chtěli sdělit nějaké poselství, zprávu. Chápeme, že nechtěli a neměli záměr zobrazit/dokumentovat či dokonce hodnotit, jak naše škola a nemocnice připravují budoucí profesionály na jejich práci s lidmi trpícími závislostí. Náš studijní program zde posloužil pouze jako kulisa. Mnohé scény ale v podstatě zcela explicitně zobrazují např. šikanu studentů, jaká je v dnešních časech nemyslitelná a netolerovatelná. Zobrazují např. také scény, kde studenti nakládají s tělesnými ostatky v rámci pitev způsobem, který je zcela v rozporu nejen s předpisy, ale také etickou stránkou a pravidly, která se studentům snažíme vštěpovat. Jde prostě o uměleckou nadsázku a jazyk. Bohužel ne všichni diváci zřejmě těmto zkratkám porozuměli a byli schopni je identifikovat. Pro některé jiné je zvolený způsob nepřijatelný. Chceme proto tímto dopisem vyjádřit porozumění a podporu těm z našich studentů a pedagogů, kterých se způsob provedení a prezentování seriálu osobně a profesně dotknul a dotýká. Mrzí nás to a se znepokojením sledujeme některé diskuse, reakce nebo narážky a vtipy – zda např. opravdu naši studenti běžně užívají nelegální návykové látky nebo zda pedagogové takto opravdu šikanují studenty a mohou se chovat tak, jak seriál zobrazuje. Jsme si vědomi, že mnohé takové komentáře a reakce mohou být urážlivé, dehonestující a v zásadě až zpochybňující smysl a poslání naší práce a úsilí spojeného s profesionalizací celého našeho oboru.

Uvítáme proto jakoukoli iniciativu ze strany tvůrců seriálu jasně reagující na naše znepokojení a obavy z poškození dobrého jména našeho studijního programu, našich studentů a pedagogů. Samozřejmě se to týká právě tak našich (současných i potenciálních) klientů a pacientů – také oni jsou často diváky a tedy respondenty kampaně Zkratky a jsou zvýšeně vnímaví na způsob, jakým jsou oni sami zobrazeni a jak jsou prezentováni lidé, kteří jim mají být oporou být schopni a pomoci ve složité životní situaci. Je to logické – jich a jejich rodin se to téma (a tedy seriál) přímo a osobně týká.

prof. PhDr. Michal Miovský, PhD.
přednosta kliniky a proděkan fakulty pro nelékařské studijní programy